

Pensioen-akkoord rond? Check. En nu begint het echte werk

Niet eerder stond het 'beste pensioenstelsel ter wereld' voor zo'n grote verbouwingsoperatie. Uiterlijk 2026 moet de transformatie naar een stelsel gebaseerd op premies, niet op uitkeringen, klaar zijn. Drie pensioenfondsbestuurders over wat de fondsen en hun deelnemers te wachten staat.

dat is niet realistisch', zegt Uçar. 'Als je daar als bestuurder aan geeft, neem je jezelf echt niet serieus.' Want als Schoonmaak de premie niet verhoogt, gaat dat ten koste van de toch al lage dekkinggraad. 'Ik kan niet verantwoordelijk worden gemaakt voor de premie die korter wordt. Die €100 per maand die onze gepensioneerden krijgen, kan voor hen net het verschil maken.'

Sociale partners in de schoonmaak, werkgevers en werknemers, moeten nu gaan beslissen: willen zij pensioen blijven opbouwen? En zo ja, in welk pensioencontract? Hoe hoog moet dat pensioen worden en tegen welke premie? En wie gaat de compensatie betalen? 'Ik had het liefst gezien dat het kabinet dit had voorgefinancierd', zegt Uçar. 'Het regelen van de transitie naar het nieuwe contract, de compensatie en de communicatie hierover, dat is heel lastig.'

'Bij onze deelnemers is dat allemaal heel moeilijk uit te leggen. Veel van hen beheersen het Nederlands slecht.'

problemen waar het fonds vorig jaar mee worstelde, zijn nog niet opgelost.

Vorig jaar ontsnapte het fonds eraan, maar met een dekkinggraad van ongeveer 84% dreigen in 2021 alsnog kortingen. De premie en opbouw zijn dit jaar stabiel gebleven dankzij de inzet van een premiedepot. Maar dat is nu leeg. Voor volgend jaar zou opnieuw een stijging van de premie naar meer dan 30% (tegen 20% nu) nodig zijn voor een pensioen van circa €100 bruto gemiddeld per maand. Het waarschijnlijke alternatief is dat de opbouw daalt, waardoor een deelnemer voor hetzelfde geld een te bereiken pensioen van €65 krijgt, in plaats van €100.

'Koolmees vraagt in het pensioenakkoord om de premies en opbouw komend jaar stabiel te houden, maar

'Ik kan niet verantwoordelijk worden gemaakt voor de premie die korter wordt'

et pensioenfonds Schoonmaak schreef vorig jaar een alarmerende brief aan minister Koolmees. Het stelde hardop de vraag of het nog zinvol was door te gaan met pensioenopbouw voor de werknemers van schoonmaak- en glazenwassersbedrijven. Door de lage rente dreigden een premieverhoging én een grote korting van circa 20% op de pensioenen. 'Wij vragen ons ten zeerste af of we de werkenden in de schoonmaak daarmee helpen', aldus de brief.

'Met deze regels is het voor ons niet meer te doen', zegt bestuurder Tarik Uçar ook nu nog. Hij is dan ook blij dat er nu een akkoord ligt, en denkt dat het nieuwe contract beter bij zijn pensioenfonds past. Het nieuwe stelsel kent geen rekenrente, geen dekkinggraden en ook geen automatische premiestijgingen meer. Maar de weg ernaartoe is nog wel een hobbelige, waarschuwt hij. Het bestuur heeft nog niet besproken wanneer het fonds over zou kunnen naar het nieuwe stelsel. En de

Peter Borgdorff

PETER BORGDORFF PENSIOENFONDS PFZW

'We worden eerlijker over de onzekerheid'

De grote winst van het nieuwe pensioenstelsel is dat het eerlijker is over de onzekerheid, zegt directeur Peter Borgdorff van pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). 'Nu beloven we zekerheid die we niet waarmaken. Straks is het: we gaan ons stinkende best voor u doen.'

De grote verbouwing begint met de keuze voor een van de twee nieuwe bindende pensioencontracten, allebei premieregelingen. In allebei bewegen pensioenen meer mee met de economie, omlaag als het tegenzit, omhoog als het meezit. En dat is winst, vindt Borgdorff.

Daarna moet een nieuwe pensioenregeling worden gemaakt en compensatie worden geboden voor het afschaffen van de doorsneesystematiek (het gat dat valt in de pensioenopbouw van oudere werknemers bij de overgang naar het nieuwe stelsel). En tot slot moeten de administratiesystemen worden aangepast.

Het administratiesysteem van PFZW bij pensioenuitvoerder PGGM is volgens Borgdorff up-

to-date, maar voor het huidige pensioencontract. 'Het systeem dat wij nodig hebben voor het nieuwe pensioen, ligt niet op de plank. Dat gaan we waarschijnlijk zelf bouwen. Wij zijn inmiddels bezig met een tijdspad, maar de voorlopige conclusie is dat wij niet voor 1 januari 2026 kunnen overstappen.'

Dat betekent dat PFZW nog lang moet overbruggen in het huidige stelsel. En met een dekkinggraad van onder de 90% dreigen dan verlagingen van de pensioenen van de aangesloten verpleegkundigen en artsen. Voor volgend jaar geeft minister Wouter Koolmees van Sociale Zaken opnieuw uitstel, zolang de dekkinggraad eind dit jaar maar boven de 90% staat.

Eind 2025 is er dan de transitie zelf. 'Wij willen de oude inleg

'Het systeem dat wij nodig hebben voor het nieuwe pensioen, ligt niet op de plank'

en nieuwe premie bij elkaar houden. Alleen dan profiteren alle deelnemers van de voordelen van het nieuwe pensioen. Dat betekent dat wij de oude rechten moeten invaren in het nieuwe contract', zegt Borgdorff. 'Maar als je dat bij de huidige lage rente doet, dan gaat er heel veel vermogen naar jongeren en veel minder naar gepensioneerden. Wij gaan wel kijken of dat evenwichtig uitpakt, anders willen wij daarvoor kunnen corrigeren.'

Borgdorff waarschuwt dat het voor pensioenfondsen niet makkelijk wordt om deelnemers uit te leggen waarom de techniek van het nieuwe pensioencontract beter is dan het huidige stelsel. 'De makkelijkste boodschap is dat premieverhogingen en pensioenverlagingen minder nodig zijn en we pensioenen sneller kunnen verhogen', zegt hij. 'Mensen hoeven dan niet precies te begrijpen hoe het werkt, als ze maar vertrouwen hebben in de uitkomst. Maar we weten dat veel deelnemers pensioenfondsen nu niet vertrouwen.'

Henk van der Kolk

FOTO'S: KIKI GROOT VOOR HET FD

HENK VAN DER KOLK PENSIOENFONDS DETAILHANDEL

'Straks denken we sneller te kunnen indexeren'

Het pensioenfonds en de sociale partners in de detailhandel lopen zich al een tijdje warm voor de pensioenvernieuwing. Maar, zo waarschuwt voorzitter Henk van der Kolk, 'als de overgangsperiode niet goed wordt geregeld, dan lukt die hele stelselherziening niet'.

Sociale partners in de detailhandel willen het liefst direct op 1 januari 2022, de beoogde ingangsdatum van de nieuwe pensioenwetgeving, overstappen op een nieuw pensioencontract, in eerste instantie alleen met de nieuwe inleg, de premie die na die datum binnenkomt. Het omzetten van de al opgebouwde rechten naar het nieuwe pensioen gaat waarschijnlijk langer duren. Daarmee loopt het fonds voor op veel andere.

Detailhandel is een pensioenfonds met veel jonge deelnemers, zo verklaart Van der Kolk de urgentie. Vaak werken zij vijf tot tien jaar in de sector en gaan daarna ergens anders aan de slag. Onder het huidige

contract is 'het gevaar levensgroot' dat zij hun pensioen niet mee mogen nemen, dat mag alleen bij dekkinggraden boven de 100%. 'Wij willen dat zij dat wel kunnen doen.'

Een andere reden: door de grote rol van de rekenrente en de dekkinggraden in het huidige contract is indexatie van de pensioenen ook bij Detailhandel niet zeker. 'Dat treft werknemers en gepensioneerden', zegt Van der Kolk. 'Met het nieuwe pensioencontract denken we sneller te kunnen indexeren.'

De angst voor kortingen speelt bij Detailhandel niet zo'n grote rol, dankzij de relatief hoge dekkinggraad van ruim 104% eind juni. Om in 2022 over te kunnen, moet komend jaar de keus zijn gemaakt tussen

'Onze premie zou volgend jaar met 20% moeten stijgen. Dat is illusoir. De branche had het al zwaar'

de twee pensioencontracten. Een externe partij zal de twee de komende maanden vergelijken. En er is duidelijkheid nodig over de compensatie voor afschaffing van de doorsneesystematiek. 'Kunnen wij dit binnen het pensioenfonds opvangen? Of moeten we een beroep doen op werkgevers en werknemers om bij te dragen?' zegt Van der Kolk. 'Of toch op de overheid?' Net als bij PFZW is hierover het laatste woord nog niet gezegd.

Maar de meeste zorgen maakt hij zich over volgend jaar. Dan dreigt ook bij Detailhandel een forse premieverhoging. 'Onze premie zou met 20% moeten stijgen. Dat is illusoir', zegt Van der Kolk. 'Onze branche had het al zwaar en daar is de coronacrisis nog eens overheen gekomen.' Het enige alternatief is een lagere opbouw, maar dan krijgen werknemers minder pensioen. 'We kunnen niet anders, tenzij de minister de regels verder versoepelt', zegt Van der Kolk.